

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Reprezentace rodu Trčků z Lípy

Studijní obor: Historie

Autor/ka práce: Bc. Vojtěch Barcal

Vedoucí práce: PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Diplomová práce Bc. Vojtěcha Barcala (93 ns.) se zaměřuje na problematiku reprezentace význačného, ač po dlouhou dobu „pouze“ rytířského rodu Trčků z Lípy. Metodologicky se opírá zejména o vynikající monografii Roberta Šimůnka *Reprezentace české středověké šlechty*, kterou částečně doplňuje o některé nové možnosti výzkumu. Text je strukturován na úvodní kapitoly věnované cílům, metodám a rozboru pramenů a literatury, část věnovanou (dosud monograficky nezpracovaným) dějinám rodu, přičemž jádro práce tvoří kapitoly 3 a 4 členěné po Šimůnkově vzoru na „prostředí“ (hrady, zámky, města, kostely atp.) a „výrazové prostředky“ (erb, pečeti, křestní jména, obraz). Práce je vybavena rejstříkem a rozsáhlým souborem obrazových příloh a map.

Z textu je zřejmé, že autor je s ohledem na zpracovávané téma dobře zasvěcený do pomocných historických věd (zejm. epigrafiky, heraldiky, kodikologie), do příbuzných disciplín (kampanologie, kastelologie, archeologie) a že dokázal kvalifikovaně pracovat s historií rodu Trčků z Lípy a tyto fakty využít v koncepčním rámci vytvořeném Robertem Šimůnkem. V. Barcal se inovativně zabývá nadacemi církevních a charitativních institucí a analýzou křestních jmen členů rodu, což je téma vhodné k rozsáhlému prosopografickému výzkumu. Pro svůj výzkum dokázal shromáždit rozsáhlý soubor pramenů, s nimiž důsledně pracuje. Bezpečně se orientuje v genealogii a historii rodu i v historickém kontextu doby.

Vedle zmiňovaných silných stránek práce lze poukázat také na drobné nedostatky, a to ve slohu práce (opakování slov, slovosled, plurál 1. osoby, neobratná vyjádření). Na s. 4 není příliš přesvědčivě podáno zdůvodnění využití metodologie vytvořené pro pozdní středověk pro období raného novověku. V práci dále nenacházím jasnou odpověď na proklamovanou otázku, zda nesla reprezentace Trčků z Lípy nějaká specifika daná dlouhým setrváním rodu v řadách nižší šlechty. Práce možná až příliš závisí na R. Šimůnkovi, přičemž se domnívám, že autor mohl odvážněji poukázat také na meze tohoto přístupu a této myšlenkové struktury – zdá se, že na ně přitom sám narazil, mj. když řešil nutnost kategorizace některých nejasných oblastí (např. zda řadit sepulkrální památky v kostelích do oblasti prostředí či prostředků, na těsnou souvislost prostoru hradu / zámku a rezidenčního města atd.).

Z dílčích připomínek:

s. 7: příloha obsahuje „rodokmen“, nikoli „rozrod rodu“;

s. 8: nejednalo se o spojené východočeské landfrýdy, ale landfrýd jediný sestávající ze čtyř krajů;

s. 20: jak autor rozumí pojmu a o jaké teorii se přitom opírá, když píše o kategorii „symbolického kapitálu“?;

s. 35: nerozumím oddělování Bible a Vulgáty v daném kontextu; dále se nezdá, že by byl citát „*Non est requies in hoc mundo*“ vytržen z kontextu, pouze nám již dnes není tento kontext zcela zřejmý;

od s. 54: pojednané církevní donace mají výběrový charakter, jejich výběr přitom není nijak zdůvodněn;

s. 72: neuspokojivě vyznívá „namátkový“ výběr sfragistického materiálu.

Nakonec jeden zídavý dotaz: bylo by možné vyslovit hypotézu o tom, co vedlo Buriana I. k pojmenování syna Melchisedech? Objevuje se toto jméno i u nějakého jiného šlechtického rodu?

Shrnutí: Autor prokázal schopnost kvalitního zpracování inovativního odborného textu. Práci proto jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 23. května 2019

.....
Zdeněk Beran